

"Дас суна гуттар цхъацца дуьйцура. Суна хIетахь дуьххъара девзира Кавказ,
ДегIаста, ДецIа, бIаьсте боху дешнаш. Суна цу дешнийн чам хаалора багахь. Суна и
берриг цхъа кхетам а бара. «ЦIа гIур ду» боху хиндолчу диканан нуьре гIаларт дара
гуттар бIаргашна дуьхьал лаьтташ. Цкъа а цхъанхъа а вахна воцчу суна суо
цхъанхъара схъавеъна вуйла хаъара, юхаваха везаш, юха бакъо а, декхар а долуш.

...

Амма и некъ, Кавказ, ДегIаста, ДецIа, БIаьсте йолчу махка тхаьш цIа бина и беа
некъ, юха тхаьш схъакхачар а суна билггал дагадогIу. Бохамочул дикано,
халахетарочул хазахетаро, къастарочул юхагаро чIогIахо велхош хиллийла а хиира
хIетахь дуьххъар."

~ Абдулаев_Леча

Шаьлта

Абдулаев Леча

Къонахийн тешаман масална кхуьйлуш,
Дехаш ду, тIаьхъарчу тIаьхъенга дуьйлуш,
И хабар, дуьйцуcho, моз а дой, дуьйцуш,
Мацах цкъа хиллачу цу девнан куьцаш.

ЦIаьххъана хилла и дар-дацар къасто,
Дой хецна, биссира уьш эрна арахь?
Я хилла цхъаь вукхуьн да вийна мостагI?..
Цхъа бахъна хилла хир-кх, церан довдала —
Цхъа жима суй тоъа, йоккха цIе яла.

Я бахъна хIун бен ду? Церан довдаьлла,
Шайн довдан ши къонах дIаюьстахваьлла.
Ткъа и дов хъевззина летачу даьлча...
Цхъаьнгахь бен ца хилла дитт ира шаьлта.

Ямартло муха йо стаг волчу стага!
И ян ца елла-кх, ткъа, шаьлтанан дега.
Ца йина, теш вацарх, йича, и дIаган.
Ша-шена цамагорг стагна ца мега.

Шаьлта,цхьаь хилча а, тоьар ю аьлла,
Кхаж тесча, цхьаь ваьлла и хьалха тоха.
Ца хаьа, и кхаж а муьлхачун баьлла.
Тоьхначо вукхуьнга дIакховдош юха,
КъотIалгIа виначо санна, ца Iуттуш,

Йиттина цара и, йиттина шаьлта.
Къарвелла, яхь елла, гора ца хIуттуш,
Аьтта шаьш, дIаэггалц шайн цийла лаьтта...

...ХIай, гора, доьналла, къонахийн яхь а!
Кху лаьмнийн дагахь шу гуттар ду сийлахь.
Айса шун ворхIе дас динна сийдахь а,
Сан шух цакхетар а кIезга ца хилла.

Кху ширчу хабаран турпалчу кIентийн
Тешнабежк цахилар, толарал коьрта
Нийсо а лерина, тешана метта
Яхь хIоттош, сийдина шайн куйнан, коьртан! —

Цу кIентех бIаьргбуьзна ойлаеш хийла,
Сан ойла гуттар а Iовжаме хилла, -
Шаьлта сел хьанал и дика ши къонах
Дашо цавакхарна шаьлтанан волах!

2002 ш.

ГУЬЙРЕ

Анайист дохк хIитта йоьлла.
БIаьрга тIе кIай санна, марха.
ДIо маьлхан бIаьштитг тIеоьху.
Схьахьежар кхоладеш маьлха.
ДIо тIома доьдуш я догIуш,
ХIинцале дукха го хьозий.
Можа беш, можа бай-туогIи, -
Баьццарниг кьежделла можа.

Массо а некъ новкъа баьлла,
Некъашца яьркина ярташ,
ДIа новкъа яха шаьш аьлла,
Кхин ца Iахь, - гIаргIулийн жатташ.

Цхъа доккха ло дилчахъана,
Кхин кечдан хлума ца оьшу,
Дерриге кийча ду лаьнна.
Дерриг ду лаьне ладоьгуш.

НЕКЪАШ

Бес-беса хуьлу, ткъа, некъаш-м,
Тийна я стигланех къекъаш,

Хуьлу уьш гIала я юьрта,
Хуьлу уьш коьртаза, коьрта.

Некъаш ду адамийн шортта.
Некъаш ду хIаваан, хIордан,

Илмане, сцени тIе, цехе, -
Минотан, бIешерийн меха.

Бен а дац, кIентий, и некъаш,
Муьлхха некъ хилла бу-кх декъал,

Болийнарг ахъ дага тIера.
Лерина: «Даймахка тIера!» -

Даймахке дIакхачо аьлла,
Хьо новкъа дог эцна ваьлlexь.

Ас дог дIадиллина. ДоттагI,
Чувола. Чуйола, езнарг.
Ма дуьйла, моттийтий, моттий,
Бакъ бацахь шун тешам, безам.

Ас дог дIадиллина. Бала
Чубола. ХIаь, хьо а, лазам.
Ма бола, хичаш ян алий,
Сан дагна урс ир а даза.

Кламдарш дар ца деза суна,
Дечиган тур арахь дита.
Тохахь, сан дог деллхал, тоха,
Ткъа хьастахь - дог хелхадийллал!

Чуволa, ахархо, пхьар а,
Чуволa, ва мехкан къонах.
Ма вола, дош дакхий хьалха,
Даккхаза ций, хьацар, толам!

Эзарнийн ницкъ болчу озехь
Ца аьлла илли ду дорах, -
Чудуьйла, адамаш, гюза,
Шу доцуш сан аз ду къора.

Сан сайгга лен дог ца доггу,
Чудуьйла, ва дика нах, хлай!
Со веа хлусам сан дог ду, -
Ма вита цу чохь со цхьалха!..

Со дуьненчу сайх цхьаь хета кхоьллина...
Тиэн ца доьгӀна дов ду, дов ду кхоллам сан.
Хьежа соьга, хьежа соьга, хьомениг,
Кеста вала ца доьгӀнехь а «тӀом бина».

Со кхуллушехь цийнах воьхна кхоьллина.
Хьежа соьга ца юьтуш неӀ кьевлина.
Хьол тӀехдика лехначу, сайх кхаьрдина,
Кхочур волчу - хьежа соьга, къар ма ло.

Кху дуьненчохь сайх цӀе яа кхоьллинчу, -
Суо мел воцчохь суо лехар бу кхоллам сан:
Хьежа - сан харц алу яьгна яларе;
Хьежа - со харц доттагӀех чекхваларе.

Сан къоналла, маржа-яӀ, чекхьер ю цкъа.
Сайн гӀалаташ - мерза - дина вер ву со.
Амма дерриг ас шен дуьхьа лерина -
Цкъа мацца а дашо могӀа денлур бу.

Хьежа - цо со хьайна бехказваккхаре.

Хъежа - гуттар тлаъхъа кхочург кхачаре:
Суна тлаъхъабурьсу болчу хастаме...
Хъайга тлаъхъа кхочун долчу баркалле...

Хьо безарх тера бу бераллех сан дагалецам:
Хьо беза цхъа иштта гайглане, цхъа иштта мерза.
Хьо ю-кха суна ас лелаен дикачу ден цле,
Уггаре ховханаш куьйгаш ду - куьйгаш сан ненан.

Адаман цле ю сан, со долу дела хъан дакъалг.
Сан когаш бухара хъан сийлахь латта дладалахь,
Есаллехь вуьсур ву, дуьненахь, эхартахь воцуш,
Воьрзур ву со мохе - дуьненахь цхъанхъара боцчу.

Хьо безар тера ду гелвелча кхеттачу набарх.
Хьо безар тера ду къанвелча стаг цларах хъагарх.
Хьо суна дерриг ду - дуьненчохь со сийлахь мелверг,
Ас ирсах къурд бинехь - хъан канашкара и мелла.

Хьо суна дерриг ду, сан са ду хъан хих, хъан лаьттах.
«Даймохк» - цхъа цлердош ду, сан дагчохь дийна цлелатторг,
Шен метта хлоттадан цхъа а цлерметдош доцуш...
Хьох хадахь, сан дахар - хъажар ду, чохь бляьргаш доцу.

Хлара дахар - хъан ойланийн стом:
Хьалха ойла, тлаккха - сийна машар;
Хьалха ойла, тлаккха - къаьхъа тлом...
Муьлхха дезар - хъан ойланийн маша.

Хуьлуш дац-кха дахар вуьшта, кхин.
Вайн ойлано диннарг ду-кха и.
Хлора даго ойла хаза йойла!
Хаза дахар - хаза йина ойла.

Доккхаде хуур дац сан дагна кхин,
Я, доьхна, бӀаьрза а хьаьвзар дац и.

Эчиган мачаш йохайина, -
Дахаран чой, арей ас теллина:

И, ваха гӀерттал, Ӏаламат дац,
Я, вала гӀерттал, къемат а дац...

Карий-кха, карий-кха суна и «юкъ».
Амма ас ца боху и дашон ю.

И. Х.

Тезета хӀиттинчу кху сила нахах
Суна тӀехь бӀаьрг сецча, бӀаьрхиш а Ӏанош,
Хьан вуоно бен дуьхьал валийна воцчу
Суна хьо хьашт доцуш йилхи... хьакъ доцуш.

И дагахь ца хилла, хьо дагахь йоцу,
Тезето бен уьйтӀа валийна воцу
Со хьакъ ма вацар, ахь бала балхо.
Къуйшлахь а къу тарви сох хӀокху балхо...

Тоха а ма хии хьуна-м ... салоццуш!
Хьашт доцуш йилхи хьо суна, хьакъ доцуш.

1986 шо

Д. Р.

Наггахь, дог дуьллучу хенахь,
Ков тухий, со аравоху -
И веза генара хъаша
Доғанехь ас хъалха воьху.

Верасо лахьти чу велла,
Доьзалшна, кхочаршна вицлучу хенахь,
Со дийна волучуха-а неаре веъна,
И кхойкху хезар ду цу кошан генах.

Уллорчо, хьо волуш, тоьшалдеш хьуна,
Генарчо тоьшалдо хьо дагаваран.
Волушверг-м, хиларна, ву.
Хиларал деза дай хьо дагавар-м.

2000 шо

Хаьий хьуна, х'ун ю илли,
Муха дазло и хьан сил?
Эх!, белара маса дин со,
Вадарх лаба! И дай и-м.

Со делара кура аьрзу,
Сайн са ловзо лаьршаш т'ехь!
Я белара беран бяьргаш,
Я - воккхачу стеган эхь!

...Со ца ваьхьа араьжа
Я, чу воьлла, чохь д'атен:
Араваьлла, сайх кьа хьарчо,
Я чувовьлла сайн са ден.

Малха дуьхьал лаьцча бяьргаш,

Букъ діалоцу індагІо.
Ах-серлонах дог сан Іабац,
Дийнна бода лац дегІо.

Дош ду моѣтту хьуна хІара:
Ах - хьан бІаьра, ах - сан бІаьра!
Я йоцуш ша дийнна волла,
Боцуш дийнна дика болх,
Стагна дуьне ду ах-молла,
Цо дин-дахар дохадо.

Хьоьхан гІодан пардо санна,
Юткьло цкъацкъа деган ойла.
Некъахочун беза сардам
Бахча санна, къахьло Іойла.

Гоьза куьйга дечух тера
ГІуллакх хьело, ка ца йолуш.
ХІора некъо хьоьху херо.
ХІора цІийно оьхьу догІа.

Хьан ков-керта гезгамаша
Боьзча санна, доккхуш туьйдарг,
ДІатІехволу вогІу хьаша.
ДІатІехдолу догІу-доьдург.

Хьоьга дІаала ца кхиьна,
Хьоьга дІакхачо яздина
Дош идош лепла со, вогІург,
Мотт боцуш и дахьа, дилла.

Юьхь-дуьхьал хІуттуш да воцуш,
Стигланаш, латтанаш лепхаш,
Кайоцчу тіамо кайохор
Ца гІерта со хьуна далхо.

Дерзаде, диэ а ца боху,

Заманца диталахь латта,
Ларделахь машаран урдо -
Дайн синойн жаз эгна латта;
Диталахь, акха дитий а,
Кху къоман са силамбатла.

2000 шо

Со хаза гленаш гуш лашшехь,
Сан блаьргаш хийцина техьа?
Я говрахь бина, я - глаш а
Некъ боцуш, валаза кех а,
Кху махка со муха кхаьчна?

Со хаза гленаш гуш лашшехь,
Я хлара урамаш, некъаш,
Хьан девза и адамаш а
Хийцина, сан дог, хлай, пекъар?

Со хаза гленаш гуш лашшехь...
Я хлинца гург ду техь гленах?
Я ган ду техьа сел ирча?
Я мохк бу техьа сел хийра?..

Со сихло цкъа самавала, -
Сама ца валало самах!
Со цла ван тохало,
амма
Некъ бац-кха
цлера
цла вало.

1999 шо

ДАЙМОХК

Сан деден бахамах бисна
кетлахь иллина
цхъа-ши тлулгий,
цла-кхерч тлехь лаьттина
латтий
карийра,
цла веъча,
дена.

И тлулгаш -
цхъанна а дладахъа ца эшна;
и латта -
цхъангга а дладахъа ца делла.
Къоладан
къуйшна цаэшнар,
дладаккха
мостагийн ницкъ а цакхочург -
и хилла хиллера-кх
Даймохк..

1998 шо

Хъан къинна везара велха.
Хъан къинна везара вела.
Хъан къинна везара велла
Длавала, хьо гуш ца лела.

Гайгла ю дагна и довзар,
Безара ший а бляьрг бала,
Ца ган хъан белхаме ловзарш
Ца ган хъан беламе бала.

Везара эккха хъан къинна,
Лазаман мохь-орца аьлла.

Везара мотт сецна хила,
Цаваьлла хьобга ца ала:

- Дегласта, декъаза хилла
Кху лаьттахь хьан дена винарг!
Дог доьлху, доьлу, - ца тила...
Дог доьлу, доьлху хьан кьинна...

1998 шо

Со вехаш,
сан даг чохь беллачийн эзар са даьхна.
Со велча,
адамаш,
шайн дегнийн неларш аш длаеллий йита,
сан са чудита...
Эхартах ма ваккха со.

Ворх! хIорд хадош, дерзех, дорцех чекхвийр ву.
Ворх! лам хадош, хьаннех, Iаннех чекхвийр ву.
Хьо хилахьа иштта леххал, яй ца луш
Сан ойлано, сан даго хьоу язйинчул.

Ткъесах кхетарх, Сийна Саьрмик сацор бу.
Ломал хIоттарх, Iаьржа Хожа вожор ву.
Хьо хилахьа иштта кьийссал,
яй ца луш
Сан ойлано, сан даго хьоу язйинчул.

Хьо хилахьа Гена, Лекха, Сийлахьа,
Хьобга кхаьчнарг кхочур волуш Сийлалле,
Лакхахь латта, — соь кхача а! — лах ца луш,
Сан ойлано, сан даго хьоу язйинчул...

Нанойх бераш д а х а р.
Махках халкъаш д а х а р.
ТIемаш, девнаш д а х а р.
Блаьргаш, кортош д а х а р...
Хьао цIе кьахьъян гIерта дешнаш

ма дукха ду-кх,
Д А Х А Р!

Ва, гийла гайгланаш, шу коша гойла-кх.
Цхьа летта валар бен, даккха сий дацахь,
Да велла йиса хьо, ас кхаьбна ойла,
Вол-ваша воцуш хьайн барам д'алаца.

Хабарийн дозаллаш, гуллакхийн лолла.
Я борз, я зуд дацахь, некъ а бац харжа.
Да вала, Дегласта, кху тишчу полан,
Ткъа адам, адам хьан мича го, маржа!

Мотт хилла моттбеттар, хьуьнар — каеттар,
Ша-шена туьллу ц'е хьакъьян ца еза.
Ма холчах'оттий ахь, ша-шена еттал,
Гиллакхийн сийлаллин нуьрехь хьоу езнарг.

Ловзо ч'ург дин долуш, ткъа дуьне — хьокхам,
Ловзо ч'ург диц а луш, хьокхам ма байнна.
Шиь цхьана хирий техь вайшинна боккъал,
Цхьамма цкъа далийнчу кицанна дайна?

Д'аваккха-схьаваккха, тоха, виэ- ваккха...
Шишанийн хьесапехь декъий ду лехьош.
Ядийна, вадийна... Дегласта,
акха
Яьлла хьо, Дегласта, хьо лаьтта изг'аш.

Дегласта, Дегласта, хьо хьераьялла,
Хьан дог, хьан хьекъал — хьан кьонахий тилла.
Кхоьल्लीна Аллах! Ша орцах ца валахь,
Дегласта, герга ю
хьо
х'аллакьхила!

1998 шо

Зарзъелла тӀаьххъара марха,
Чекхдели дахделла догӀа.
[B]Схьакхеташ болчу дӀо малхах
Ӏемаш ду сан деган дола.[/B]

Дуьненна гича, эхьхета,
Цхьа лаам ца бисна деган.
Дерриге ду дагах кхеташ.
Дерриге ду дагна герга.

ХӀума дац бӀаьргашна ирча,
Дог делахь, дерриге дезаш,
Малх санна, схьакхета кийчча,
Малх санна, чудуза реза.

1998 шо

Йочано язйина стигал
Яйийр яц йочано бен.
Со вац хьан гӀайгӀанан гиба
Юьзна верг. ТӀаккха а хӀун диэ?

ХӀун диэ ас, хьан гӀайгӀа яйян?
Дог лозу-кх сан хьан ачунна...
Хьан дайнарг тахна сан дайна,
ДӀадала ца хилча хьуна.

2001 шо

Херехь зийна юкъаметтиг
яхьаш вогӀу шуна со.
ВогӀу алий,
дуьхьалдовлий,
юьхьӀаьржа ма хӀоттаве.
Эвлайистехь собардина,
сайца цхьа со вита жимма.

Шух бѡѡрг кхетча,
Бѡѡрг ца белххал
со цѡа кхача кхиъна вац...
Нана-Даймохк,
жима юрт.

1982 шо

Хьуна, сан дог доьлху, моьтту.
Ма хаза хир дара-кх иза!
Дог делххал со холчахӀотто,
Хьо муха хир яра кьиза?!

ДуьххьалдӀа гена ду хетарш.
ДуьххьалдӀа деха ду некъаш.
Со хьох а дика ца кхета.
Хьо сох а ца кхета, пекъар.

Хьуна сан догдоьхна моьтту,
ГӀайгӀано базбина корта.
Сан дикниг, ас хьоьга хоьтту:
ХӀун ду сел со холчахӀотта?

Хетарех йиллина гӀала,
Мила ву бохь-баьрче ваьлларг?
Ас хӀунда бийр бара бала,
Вайн хетарш ца хуьлу аьлла?

Хьуна, сан ирс дайна, мотта
Ирс лотьхуш со маца лелла?
Ирс дуьйцуш, со вала гӀортарх,
Сан валар ахь кьобалделахь.

Дуьннене деха хӀун дара,
Цаделларг ас дайна лара?..
Суна хьо изьар а дара —
Сайн дерг а дӀадала лаар.

2003 шо

...Цхъа буйса йолуш санна,
Сахиларх, чекх ца йолуш;
Цхъа кор а долуш санна,
Цу буса дуьжуш доцуш;
Цхъа пайгIа йолуш санна,
Цу коран йоьрзуш йоцуш;
Суо бехке волуш санна,
Цу пайгIанна, синтем боцуш,
Дог Iийжа-кх, цуьнан санна.
Ткъа хьенан санна? — жоп доцуш
Хьекъалан дала я деган.
ЧIураман бехк бу — и серло;
Хилар хьо сел чIогIа сема,
Дог, хьан бехк хила а мега.

1998 шо

Бутт тIехъоьхуш,
Iена беттаса.
Арадала,
сагатделла са.

Цхъа а ваций
дагна кхетаза-м,
Буру-дарцаш
некъах летаза.

Арадала,
наб ца кхета са.
Цхъа а ваций
халахетаза-м.

Бутт тIехъоьхуш,
Iена беттаса.

Баттах Іама
даха, мерза са.

Сирла кхета
даим беттаса,
Сирла долу дела
беттан са.

Сирладала,
деган мерза са.
Сирла Іана
я дІадуза сан.

2001 шо

Къастарехъ хаъа, бах, дезачун хама,
Ас айса зийна и: къастар ду хала,
Са бларзлуш, дог дарлуш, глагъаьлла велххал,
Дезачух къаьстина, со гийла лелла.

Сан Даймохк,хьо езар яц, денна хьеста, —
Ас клеизг декадо хьо кхайкхон дешнаш,
Амма со кхетта, хьоь сайн безам боьшуш:
Хъан хама хаъа — хьох къаста ца оьшу...

«Хьалхара тулге», 1982

Сахила, цкъа садан деза.
Дика ган, вуо оьшуш хилла.
Со мегна ца хиларх безам,
Ца мегна ца хилча гиллакх.

Хинца хъан дийцар ду эсал.
Хьажар ду, бехклоьцуш, тайна.
Цхьа ган ду-кх, цхьа хаза дайна,
Юхаган мерза сатийссал.

Цхьа доцца маршалла хаттал
Ларамза хІара цхьанакхетар
Тоьур ду хьо дагахь латто,
Дагаяр безам а хеташ.

Ткъа хӀинца дӀагӀуо хъайн новкъа.
Со а сайн новкъа дӀавоьду.
Стигал а ца йоллу къовкъа,
Латта а бале ца оьгу.

Дерриг ду ша хила деззарг.
Кхин герга вайш ма хила-кх!
Мерза бу вайн байна безам,
Цо карадайтинехь гӀиллакх...

1999 шо

Хьо товш ю — ойлане яхна,
Самукъне хуьлучул — гӀийла.
Ца оьшу самукъне эшарш, —
Сайниг ду ойланийн илли.

Буткъачу мерзан зов дацахь,
Жауьнан шиэдаг ю сайниг.
ЦӀера хьалха ас накъост лосьху —
Дуьненан дика-вуо лайнарг.

Хин гӀовгӀа санна, цхьа тийна
Дерг деза суна хазахетар.
Хьо соьца ойлане хила —
Ойланах ойла ерг кхета...

2005 шо

Схьа юха-м хьийза, хуьушехь доций
Доцучийн махкахь хьо гур ю ала.
Волалой лела, изсан куьг лоций,
ТӀаьхь-тӀаьхьа базлуш бӀарлагӀийн бала.

Доцург хьо дара, хила сатесна.
Со а — со вара, цкъа а ца хилла.
Стигланийн, лаьттан — босболу беснаш,
Аьрганиг доцуш, схьа мел хург — хилла.

Йоглур хилла хьо а йол элан.
Воглур хилла элан во! со а.
Долура, хилла дерриге меле,
Иштта цхьа шо а, иштта ши шо а.

Доглур доглург, доьдура доьдург —
Дерриг шен рогехь, дерриг — шен меттехь.
Мехаца — маха, туьйдаргца — туьйдарг,
Нислушдерг нислуш хиллера хлеттехь.

Со мичахь вара, хьо когайоьдуш?
Ас ага херцош хиллачу хенахь
Хьо мичахь яра? — цхьамма а ца дуьйцу.
Дерриге гина хилла-те гленах?

Хлеттахь ца хилларг тахна хлун хилла?
Ас доцчохь лосьху и Мусин-шовда?
Хлунда ца лема доцчух догдилла,
Шен дац и бохуш, дуьнено доьдарх?

Балуран гала, мармаран некъаш —
Уьш гинчохь гина суна и шовда...
Ца оьшу суна уьш ца гун хьекъал,
Доцчух дог тешор делахь а ловдал.

Хиларал моттар мерза ду суна,
Моттар хьо делахь, хетар а — деккъа.
Ша доьгIна дацахь дог семачунна,
Дезачо даа-кх и коьртан хьекъал.

1998 ш.

Батта тIе ца кхочу IандагIийн* генаш.
Пхьакоче** ца кхочу беттасин серло.
Корера коре ван дацахь а гена,
Яхйина нускалан кирхьано херо.

Пхьакочехь тайна ю той дуу суьйре.
Пхьадухехь*** гIайгIа ю, цхьамма ша-а юуш.
Чилланан бекарца цициган туьйра
Ца доьрзу, цуьнан догъэца ца хууш.

Тієхиа-кх, лакъале и Мусин-шовда,
Шовданца яйъа цѣ — хилпачу уьйрийн.
Амма ца хіоьтти клант шовдан тіє кховда,
Ша куьйгаш дилинарг**** хиларна, кхоьруш...

1998 шо

* Таьллийн тайпа.

** Ламан юьртан лакхахъара дакъа.

*** Цу юьртан лахахъара дакъа.

**** Тієхьийза йо! маре яханчу кланта куьйгаш дилча, и йо! йисна йоглу, олуш ду.

Некъах длавуллучохъ юха а хъан лараш яй,
Юха а со вуьтуш суьйренан глайганца сайн.
Сайн цхъана ирсана кхоьल्लीна юй, хаьа, хьо!
Ткъа вуьшта сел хала стенна ду хьо схъакаро?

Дош а ца карадо — хьох йолу глайга деньян.
Хьо йоцуш, дош хила мегара сан дог теда.
Доггна хир ду-кха цкъа цу дашо со ирсе ван.
Ткъа вуьшта сел хала стенна ду и дош каро?

Некъаша зийна со — ирхене некъ хала бу.
Дезачо зийна со — дезачун мохъ беза бу.
Там бара цхъанийса ши йиша шуьша хила —
Ирс, Халой?.. Я шуьша цхъана ден ши цѣ хила?

Дахаро зийна со, аттачу со шекваьлла.
Синтемах вуху со, вахарна аттачу ваьл्लехъ.
Ткъа холчу мел хіутту, сатийса догдоглуш ву.
Некъ халчу мел бели — ирсана со герга ву!

Ас цабезам цхъаннах а ца лечкъина.
Хинца безам хьо цхъаннах ас лачкъор бу.
Ахь ладоглахъ, хіуттур ву мотт сецина,

Сан хъажар ахь тергалдахь, со бларзлур ву.

Со безаман марзо хаъа гиртина,
Со безаман къахьо хаа кхиина.
Со чекхвер ву хинца зуьйчу киртигах,
Сайн хъегамаш жоп ца доьхуш битина.

Цу суьйренца, йоглун йолчу суьйренца, —
«Цуьнца сецнехь, со а ирсе хир вара!» —
Ала дита сайна... оцу суьйренца.
Тилалахъа а, хир и мерза тилвалар.

Дика ду-кх сан, лаахь, бийца мотт болуш,
Амма лаахь, — йиш йолуш ца бийца а.
Дика ду-кх, сан дја ца ала ницкъ болуш:
«Еза!» — оццул хъере хьийза цийца сан!..

Ас цабезам цхъаннах а ца лечкъина.
Амма безам хьо цхъаннах ас лачкъор бу.
Ахь ладоглахь, хлуттур ву мотт сецина,
Сан хъажар ахь тергалдахь, со бларзлур ву...